

„Bůh už vám to spočítal, ale...“

j+s 20. 6. 2021
(křestní neděle, večeře Páně)

Počíná-li člověk ničemnosti, zplodí trápení a křivdy. Kope-li jámu, sám se do ní chytí. A já budu vzdávat chválu Hospodinu, že je spravedlivý. Štítem je mi Bůh, on zachraňuje ty, kdo mají přímé srdce. (podle Ž 7)

Milý Bože, děkujeme za všechna znamení, že o nás stojíš: za každé bohoslužby a taky křest a večeři Páně. Díky za to, že jsi nám nablízku – a věříme, že budeš vždycky, ať nás potká cokoli. Naše víra není občas moc pevná a náš život zrovna příkladný, a ty nás za to nesoudíš, ale přijímáš a nabízíš, jak to prožít líp. Díky za to a prosíme: neopouštěj nás. Amen.

Lukáš 3,1-17: V patnáctém roce vlády císaře Tiberia, když Pontius Pilát spravoval Judsko a v Galileji vládl Herodes, jeho bratr Filip na území Itureje a Trachonitidy a Lyzaniás v Abiléně, za nejvyššího velekněze Annáše a Kaifáše, stalo se slovo Boží k Janovi, synu Zachariášovu, na poušti. I začal Jan procházet celé okolí Jordánu a kázal: „Čiňte pokání a dejte se pokřtít na odpouštění hříchů“, jak je psáno v knize slov proroka Izaiáše: „Hlas volajícího na poušti: Připravte cestu Páně, vyrovnejte mu stezky! Každá propast bude zasypána, hory i pahorky budou srovnány; co je křivé, bude přímé, hrbolaté cesty budou rovné; a každý tvor uzří spasení Boží.“ Zástupům, které vycházely, aby se od něho daly pokřtít, Jan říkal: „Plemeno zmijí, kdo vám ukázal, že můžete utéci před nastávajícím hněvem? Neste tedy ovoce, které ukazuje, že činíte pokání, a nezačínajte si říkat: ‚Náš otec jest Abraham!‘ Pravím vám, že Bůh může Abrahamovi stvořit děti z tohoto kamení. Sekera už je na kořeni stromů; a každý strom, který nenese dobré ovoce, bude vyřazen a hozen do ohně.“ Zástupy se Jana ptaly: „Co jen máme dělat?“ On jim odpověděl: „Kdo má dvoje oblečení, dej tomu, kdo nemá žádné, a kdo má co k jídlu, udělej také tak.“ Přišli i celníci, aby se dali pokřtít, a ptali se: „Mistře, co máme dělat?“ On jim řekl: „Nevymáhejte víc, než máte nařízeno.“ Tázali se ho i vojáci: „A co máme dělat my?“ Řekl jim: „Nikomu nečinite násilí, nikoho nevydírejte, spokojte se se svým žoldem.“ Lidé byli plni očekávání a všichni ve svých myslích uvažovali

o Janovi, není-li on snad Mesiáš. Na to Jan všem řekl: „Já vás křtím vodou. Přichází však někdo silnější než jsem já; nejsem ani hoden, abych rozvázal řemínek jeho obuvi; on vás bude křtít Duchem svatým a ohněm. Lopata je v jeho ruce, aby pročistil svůj mlat a pšenici shromáždil do své sýpky; ale plevy spálí ohněm neuhasitelným.“

Jan 5,24: Amen, amen, pravím vám, kdo slyší mé slovo a věří tomu, který mě poslal, má život věčný a nepodléhá soudu, ale přešel již ze smrti do života.

„Ještě pozdě není, je čas pokání,“ říkával Jan Křtitel. Říkal to v době značně zmatené, tradiční hodnoty se povážlivě viklaly, v zemi pobíhali cizí vojáci, všechno se zdálo nejisté a místy beznadějné... Slovo pokání česky znamená, že se uprostřed nejistoty a zmatků poohlédneme po opoře, kterou nic z toho nezviklá, neboli že se vrátíme k Bohu.

Jan nebyl první ani poslední, kdo to tak říkal (už první část Bible je toho plná). Někdy se však stane – a byl to i tento případ – že na to lidi jakýmsi zázrakem uslyší. „Takhle už to dál nejde,“ povídal a lidi mu dávali za pravdu a hrnuli se k němu v celých zástupech. Hrozil jim Božím hněvem a varoval, že čas Boží trpělivosti je u konce: „Tak si přiznejte, na čem všem máte podíl, a vezměte to znovu od začátku a za lepší konec.“ Čas od času se takové apokalyptické kázání objevovalo v dějinách i později a právem v lidech vyvolávalo úzkost. Trochu na to navazuje hněv dnešní mladé generace, která bude muset platit naše finanční, klimatické, mravní a jiné dluhy a neví si s tím rady.

O chvíli později obdobně kázal i Ježíš. Taky říkal, že už se naplnil čas a že se blíží – nikoli Boží hněv a soud, ale Boží království. Takhle už to dál nejde, to říkal stejně jako Křtitel, ale pokračování té věty je jiné: „Tak se poohlédněte po opoře, kterou nic nezviklá, a věřte evangelium.“

Slovo pokání znamená „přesměrujte se zpátky k Boží lásce.“ Teď ještě, co v této souvislosti znamená slovo „evangelium“. Ježíš o tom mluví tak, že Bůh nepřichází, aby svět očistil naším vyhubením, ale aby

nám dopřál život naplněný láskou a hlubokou radostí, zbavený úzkosti a ustrašeného starání. I Ježíš mluví o soudu, ale ne výhrůžně – „jen počkejte, Bůh vám to všechno spočítá“ – nýbrž nadějně: Bůh už vám to spočítal (a že bylo co počítat!) a všechno vám to odpustil. Tohle znamená slovo evangelium.

Soud nemáme před sebou, ale za sebou. A před námi je něco jiného: život v plnosti, u jednoho z vypravěčů se tomu říká život věčný, a jeho odraz máme a smíme prožívat už teď, každický den.

Pro úplnost připomenu, že v jednom podobenství mluví Ježíš o člověku, kterému takhle pán všechno odpustil, ale on na to kašle a jde si po zlém podat všechny, s kým má sám nevyřízené účty. Tomu to Boží odpuštění nějak nebylo nic platné a život zvaný věčný si zase zpátky zastřel tím, o čem Ježíš říká, že takhle už to dál nejde.

„Kdo naslouchá tomu, co říkám, a věří Bohu, má život věčný a nepodléhá soudu,“ prohlásil Ježíš. Takže už bychom měli nad smrti vystaráno? Byli tací, kteří to tak pojali, a dost se v tom podobali člověku z jiného podobenství: Boží milost si narvali do stodol a že už nebudou dělat nikdy nic. Jenže to dobře nebylo. Zadarmo jste dostali, zadarmo dejte, říká Bible. Zadarmo jste dostali Boží lásku, tak ji zadarmo dopřávejte: sobě (to je moc důležité) a stejně tak ji dopřávejte i svým bližním (jako sobě samým).

A ještě něco k tomu patří. Jsou chvíle, kdy se cítíme bezmocní a naděje nikde žádná. Reformátor Martin Luther prý kdysi řekl: „Kdybych se dozvěděl, že konec světa nastane už zítra, šel bych a zasadil bych na zahradě jabloň.“ V žádném z jeho spisů ta věta sice není k nalezení, ale objevila se příznačně v roce 1940, když křesťanům v Německu došlo, do jakého chomoutu strčili hlavu a že hrůza, která zachvacuje svět, bude k neunesení. Vyhlídky nevalné, odpor vypadal marný – ale právě i v takovou chvíli je ten správný čas na nějaký pozitivní čin, který směřuje do budoucnosti. Diktátora, nemoc ani katastrofy tím nezastavím, a přece je to potřeba udělat: i v takové situaci se přesměřujte k Bohu a

věřte, že vás Bůh neopustil. Všechno už vám spočítal (a že bylo co počítat) a všechno zlé vám odpustil.

Na závěr parafrázi ještě jednoho citátu, tentokrát z poloviny 17. století (autorem je Blaise Pascal): Minulostí se nenechme zatěžovat přes míru, nic už s ní nenaděláme, leda svých chyb můžeme litovat. Ani budoucnost není v naší moci (a možná u ní ani nebudeme). Doopravdy nám patří jen to, co je teď – a to hledme prožít tak, jak by nám to přál milující Bůh. Zítřek bude mít své starosti, měl je i včerejšek, ale my žijeme dnes. Tak ten dnešek žijme tak, jak by nám to Bůh přál – je to pro nás důležité a i pro zítřek tím sobě i druhým prospějeme nejvíc.

Pane Bože,
mnohokrát už jsme byli v koncích a pak nám někdo pomohl. Mnohokrát nás lidé něčím potěšili, když jsme to ani nečekali. V životě máme za co děkovat.

Prosíme za lidi, kteří na pomoc čekají marně. Prosíme za ty, kdo nenacházejí u druhých pochopení. Prosíme pomoz, abychom uměli pomoc a potěšení dávat všem, kdo to potřebují.

Společně se modlíme Ježíšovými slovy: Otče náš, který jsi v nebesích, posvět se jméno tvé. Přijď království tvé. Buď vůle tvá, jako v nebi, tak i na zemi. Chléb náš vezdejší dej nám dnes. A odpusť nám naše viny, jako i my odpouštíme našim viníkům. A neuveď nás v pokušení, ale zbav nás od zlého. Neboť tvé je království i moc i sláva, navěky. Amen.

I když půjdu roklí šeré smrti, nebudu se bát ničeho zlého, vždyť se mnou jsi ty. Ano, dobrota a milosrdenství provázet mě budou všemi dny méhožití.

*Ať vás boží milosrdenství provází (abyste šli dobrou životní cestou),
ať vám dává svobodu (abyste se nebáli a ničemu neotročili),
ať vás přidržuje (abyste byli stálí a pevní),
ať vás inspiruje (abyste byli pravdiví a věrní),
ať vám dělá život krásným (abyste přijímali i rozdávali lásku a naději).*